

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Landsbygdsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:1275 av Andrea Andersson Tay (V)
Utvärdering av överlåtbara fiskerättigheter i det pelagiska fisket

Andrea Andersson Tay har frågat mig om jag och regeringen avser att snarast tillsätta en utvärdering av systemet för överlåtbara fiskerättigheter i det pelagiska fisket (ITQ) som omfattar samtliga hållbarhetsdimensioner.

Systemet för överlåtbara fiskerättigheter i det pelagiska fisket infördes 2009 med syftet att öka lönsamheten och reducera kapaciteten i det pelagiska fisket. Utvärderingar och uppföljningar visar att dessa mål till stor del har uppnåtts. Den förbättrade lönsamheten har skapat bättre förutsättningar för investeringar i modernare och mer miljövänlig teknik, underlättat generationsväxling inom yrkesfisket och lett till en kapacitet som bättre motsvarar tillgängliga fiskemöjligheter.

Samtidigt kvarstår många utmaningar, inte minst för det småskaliga kustfisket, som förutom att bidra till livsmedelsförsörjningen också spelar en viktig roll för lokala samhällsvärden. Dessa utmaningar har flera orsaker.

Regeringen arbetar därför aktivt med en rad olika åtgärder för att ta ett helhetsgrepp och främja ett mer robust och hållbart fiske där det småskaliga kustfisket är en omistlig del.

Genom Livsmedelsstrategin 2.0 vill regeringen stärka produktionen av svensk sjömat på ett hållbart sätt genom insatser längs hela den blå värdekedjan. Genom att en större andel av fångsterna landas och bereds för humankonsumtion i Sverige, och att en större andel av den landade fisken tas till vara, kan livsmedelsproduktionen och bidraget till livsmedelsberedskapen öka.

En grundläggande förutsättning är starka och produktiva ekosystem och fiskbestånd. Regeringen arbetar målmedvetet och med en helhetssyn för en bättre havsmiljö, och har bland annat lämnat propositionen Ett levande hav – ökat skydd, minskad övergödning och ett hållbart fiske (prop. 2023/24:156). I propositionen bedömer regeringen att såväl ekosystemansatsen som försiktighetsansatsen behöver stärkas. Efter regeringens förslag har Havs- och vattenmyndighetens förvaltningsanslag stärkts, och myndigheten har även fått ett stort antal uppdrag som bidrar till genomförandet av havsmiljöpropositionen.

Havs- och vattenmyndigheten har också i uppdrag att inleda arbetet med att flytta ut trålgränsen i hela Östersjön, att ta bort eller kraftigt begränsa inflyttningsområden för trålning samt att identifiera områden utanför 12 sjömil där fiske kan behöva

begränsas för att skydda lekbestånd av sill och andra kustarter. Den 19 juni 2025 beslutade regeringen dessutom om ändringar i förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen som innebär att ett generellt förbud mot bottentrålning införs i marina skyddade områden innanför trålgränsen.

Nuvarande fiskerättigheter i det pelagiska fisket löper på fram till 2029. Regeringen kommer att titta på behovet av ytterligare utvärderingar av systemet inför att rättigheterna löper ut för att det ska finnas möjlighet till en helhetssyn även i denna fråga.

Stockholm den 7 juli 2025

Peter Kullgren